

Základná škola, J. A. Komenského 1290/1, Bánovce nad Bebravou

Reg. zn.: ZŠ/006/2024

Smernica č. 01/2024
k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach

Účel predpisu : Vnútorňý pokyn stanovujúci postupy prevencie šikanovania žiakov v podmienkach ZŠ a školského zariadenia, J. A. Komenského 1290/1, Bánovce nad Bebravou

Oblasť platnosti: Smernica je záväzná pre všetkých pedagogických a odborných zamestnancov ZŠ, J. A. Komenského 1290/1, Bánovce nad Bebravou

Zrušovacie ustanovenie: Smernica ruší účinnosť Smernice č. 01/2024 o prevencii a riešení šikanovania, násillia a sociálno - patologických javov žiakov školy

Počer strán: 7

Počer príloh: 1

Dátum účinnosti: 01.01.2024

Mgr. Martin Slovák
riaditeľ školy

Čl. 1 Úvodné ustanovenia

Táto smernica sa vydáva za účelom prevencie a riešenia šikanovania žiakov v škole, upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy a metodické postupy.

Čl. 2 Charakteristika šikanovania

- a) správanie žiaka, ktorého úmyslom je ublíženie, ohrozenie alebo zastrašovanie iného žiaka alebo
- b) úmyselný spravidla opakovaný útok voči žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedia alebo nemôžu účinne brániť.

Čl. 3 Podstata šikanovania

- a) úmysel ublížiť druhému fyzicky alebo psychicky,
- b) agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov,
- c) prevaha agresora alebo skupiny agresorov nad obeťou.

Čl. 4 Prejavy šikanovania

1, V priamej forme, najmä fyzickými útokmi, urážaním, nadávkami, posmechom, zosmiešnením, príkazmi agresora vykonať určitú vec proti vôli obeť, odcudzením vecí, vyhrážaním, zastrašovaním, vydieraním, zneužitím osobných údajov, fotografií, šírením nepravdivých informácií alebo kyberšikanovaním.

2, V nepriamej forme, najmä prehliadaním, ignorovaním, zámerným vyčleňovaním z kolektívu alebo nedobrovoľným vystavovaním agresívnym situáciám.

3, Kyberšikana je priama forma šikanovania, pri ktorej ide o zneužitie informačno-komunikačných technológií (najmä telefónu, tabletu, internetu a sociálnych sietí) na úmyselné ohrozenie, ublíženie alebo zastrašovanie, pričom sa často vyskytuje v spojení s inými formami šikanovania.

Znaky kyberšikanovania:

- a) sociálna prevaha alebo psychická prevaha agresora, nie je nutná fyzická prevaha,
- b) agresor vystupuje často anonymne,
- c) útok nevyžaduje fyzický kontakt agresora a obeť,
- d) agresor spravidla nevidí priamu emocionálnu reakciu obeť na útok s ohľadom na anonymitu a odstup, ktoré informačno-komunikačné technológie umožňujú,
- e) útoky sa šíria prostredníctvom internetu podstatne rýchlejšie ako inými spôsobmi,
- f) útoky sú prístupné veľkému množstvu osôb,
- g) agresor je schopný uskutočniť útok z rôznych miest,
- h) útoky môžu mať dlhšie trvanie v čase,
- i) obeť nemusí o napadnutí dlhšiu dobu vedieť,
- j) obeť nemusí byť schopná identifikovať agresora, zverejnené informácie, fotografie a audiozáznamy a videozáznamy môže byť náročné odstrániť z internetu.

Čl. 5

Priestupková a trestnoprávna zodpovednosť

1) **Žiak**, ktorý je **agresorom**, môže byť trestne **stíhaný** najmä za **trestný čin** :
ublíženia na zdraví,
obmedzovania osobnej slobody,
lúpeže,
vydierania
hrubého nátlaku,
nátlaku,
porušovania domovej slobody,
sexuálneho násillia,
sexuálneho zneužívania,
krádeže,
neoprávneného užívania cudzej veci,
poškodzovania cudzej veci,
nebezpečného vyhrážania sa,
nebezpečného prenasledovania,
výroby detskej pornografie,
rozširovania detskej pornografie,
prechovávanlia detskej pornografie a účasť na detskom pornografickom predstavení,
ohováranlia.

2) Šikanovanie môže naplňnať skutkovú podstatu priestupku proti:

- občianskemu spolunažívaniu
- priestupku proti majetku.

3) Skutočnosť, že fyzická osoba nie je trestne zodpovedná z dôvodu nízkeho veku nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú žiak spôsobil na majetku alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú žiak spôsobil na zdraví. Zákonný zástupca žiaka a žiak zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne.

Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie, môže byť stíhaný najmä za trestný čin

- a) neprekazenia trestného činu,
- b) neoznámennia trestného činu alebo
- c) ublížennia na zdraví.

Čl. 6

Prevencia šikanovania

Prevencia šikanovania sa zabezpečuje najmä formou

- súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu vrátane pozitívneho vplyvu osobnosti pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca v rámci každodenného vyučovania, obsahového zamerania a didaktiky predmetov a prierezových tém, prednášok a besied organizovaných školou alebo inými relevantnými subjektami,
- Šikanovanie, resp. jeho náznaky, nesmie byť zamestnancami školy v žiadnej miere akceptované. Pedagogický zamestnanec musí šikanovanie medzi žiakmi bez meškannia riešiť a každej jeho obeť poskytnúť okamžitú pomoc. Je povinný ihneď túto skutočnosť oznámiť triednemu učiteľovi agresora a obeť, výchovnému poradcovi,

prípadne vedeniu školy

- oboznámenia všetkých žiakov, zamestnancov školy a zákonných zástupcov s negatívnymi dôsledkami šikanovania, a to tak pre jeho obeť, ako i pre agresorov,
- triedni učitelia realizujú a vyhodnotia na škole dotazníky na tému klíma triedy a šikanovanie,
- ďalšieho vzdelávania v tomto smere podľa akreditovaných programov výchovného poradcu, koordinátora prevencie a ďalších pedagogických zamestnancov,
- spolupracuje s odbornými zamestnancami príslušného centra pedagogicko psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „centrum“) a ďalšími odbornými pracoviskami poradenských služieb a preventívnych služieb v regióne orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, a s orgánmi činnými v trestnom konaní, so zriaďovateľom a bezodkladne rieši podozrenie, že žiak sa dopustil šikanovania alebo spáchania trestného činu v súvislosti so šikanovaním.
- vedenia písomných záznamov o riešení konkrétnych prípadov šikanovania, ktorí odovzdajú vedeniu školy, výchovnému poradcovi a odovzdajú ho do spisu žiaka. V zápise popísať zistenú skutočnosť, vyjadrenia agresora a obeť a navrhnúť opatrenia na riešenie.
- **Riaditeľ školy zodpovedá** za aktivity školy v oblasti prevencie šikanovania.
  - a) vytvára pozitívne prostredie v škole,
  - b) podporuje prosociálne správanie a vzťahy detí,
  - c) určuje v školskom poriadku pravidlá správania sa vrátane sankcií za ich porušenie, používania informačno-komunikačných technológií (mobilných telefónov, tabletov, počítačov a iných komunikačných technológií) v priestoroch školy, Informuje o postupe pri zistení šikanovania, najmä
    - 1. pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov,
    - 2. žiakov,
    - 3. zákonných zástupcov žiaka,
    - 4. osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,
    - 5. zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu.

Čl. 7

Metódy riešenia šikanovania

- 1) Riaditeľ školy alebo ním poverená osoba zostavuje tím zamestnancov školy, ktorý navrhuje a zabezpečuje odborný postup pri riešení šikanovania.
- 2) Riaditeľ školy alebo ním poverená osoba pri zisťovaní a preverovaní šikanovania najmä
  - a) zabezpečí bezodkladnú pomoc obetiam a ochranu obetí,
  - b) zabezpečí dozor v triede, kde sa preveruje šikanovanie,
  - c) vykonáva opatrenia na zabránenie novej krivej výpovede agresora jeho izoláciou počas preverovania šikanovania,
  - d) preveruje šikanovanie bezodkladne v čase, keď agresor nie je ešte dohodnutý na spoločnej výpovedi s obeťou, svedkami alebo inými osobami, ktoré na šikanovanie upozornili,
  - e) zabezpečí, aby obeť nebola konfrontovaná s agresorom,

- f) zabezpečí zistenie vhodných svedkov a uskutočnenie individuálnych rozhovorov alebo konfrontačných rozhovorov so svedkami,
- g) uchováva dôkazy pri podozrení na kyberšikanovanie v spolupráci s koordinátorom informatizácie alebo externým expertom,
- h) kontaktuje vo vzťahu k obeti, agresorovi a svedkovi šikanovania
  - 1. zákonných zástupcov,
  - 2. osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,
  - 3. zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu,
  - 4. zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, v ktorom je žiak umiestnený,
- i) kontaktuje miestne príslušné centrum,
- j) zabezpečí použitie anonymnej dotazníkovej metódy,
- k) vedie písomné záznamy o riešení jednotlivých prípadov šikanovania,
- l) zabezpečí pri rozhovoroch prítomnosť najmenej dvoch pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov,
- m) ohlasuje príslušným útvarom Policajného zboru podozrenie na spáchanie priestupku alebo trestného činu.

Čl. 8

Opatrenia na riešenie šikanovania obete i agresora

- odporúčanie vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť,
- zabezpečenie skupinového intervenčného programu v spolupráci s centrom,
- zaistenie bezpečia obete a zabezpečenie poradenstva o šikanovaní

- odporúčanie zákonným zástupcom agresora vyhľadať odbornú starostlivosť centra
- preloženie agresora do inej triedy alebo do inej výchovnej skupiny, ak je agresor schopný stále ohrozovať svoje okolie,
- uloženie opatrenia vo výchove podľa § 58 ods. 2 a 3 zákona

Čl. 9

Spolupráca školy so zákonnými zástupcami žiakov, osobami, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadením, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu

- 1) Pri podozrení na šikanovanie žiaka spolupracujú riaditeľ školy, koordinátor prevencie, výchovný poradca, ďalší pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci s rodinou obete a s rodinou agresora.
- 2) Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci dbajú pri rozhovore so zákonným zástupcom obete, agresora alebo svedka najmä na zachovanie dôvernosti informácií.
- 3) Riaditeľ školy môže odporučiť zákonným zástupcom agresora a osobám, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadeniu, v ktorom je umiestnený na základe rozhodnutia súdu, umiestniť agresora na dobrovoľný diagnostický pobyt do diagnostického centra alebo do liečebno-výchovného sanatória.

4) Pri potvrdení šikanovania v rámci opatrení sa agresor verejne ospravedlní, nahradí prípadnú majetkovú škodu poškodenému

5) O úkonoch podľa tohto článku osoba poverená riaditeľom školy vyhotovuje zápis, z ktorého po jednom vyhotovení poskytne každej zo zúčastnených osôb.

Zrušuje sa Smernica o šikanovaní č. Reg. Zn.: 50/2013, zo dňa 29.01.2013.

Táto smernica nadobúda právoplatnosť dňom 01.01.2024 s účinnosťou od 08.01.2024.

Zákony a vyhlášky, ktorými sa riadi pri riešení šikanovania:

- § 155 Trestného zákona.
- § 183 Trestného zákona.
- § 188 Trestného zákona.
- § 189 Trestného zákona.
- § 190 Trestného zákona.
- § 192 Trestného zákona.
- § 194 Trestného zákona.
- § 200 Trestného zákona.
- § 201 až 201b Trestného zákona.
- § 212 Trestného zákona.
- § 215 Trestného zákona.
- § 245 Trestného zákona.
- § 260 Trestného zákona.
- § 360a Trestného zákona.
- § 368 Trestného zákona.
- § 369 Trestného zákona.
- § 370 Trestného zákona.
- § 373a Trestného zákona.
- § 49 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
- § 50 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
- § 22 Trestného zákona.
- § 341 Trestného zákona.
- § 340 Trestného zákona.
- § 158 Trestného zákona
- 25) § 48 Zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 26) § 103 Zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov.